

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1886, kl. 2. e. m.

Första Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 2, i anledning af väckt fråga om ändring i sättet för utdelning af underhållsmedel till gratialister af krigsgemenskapen.

Med anledning af en af Herr *G. Anderson* i Himmelsby inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 122, och i öfverensstämmelse med samma Kammares Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 1 har Andra Kammaren beslutat »att Riksdagen ville besluta att till Kongl. Maj:t ingå med skrifvelse, deruti anhålles om sådana åtgärders vidtagande, att de i landsorten boende gratialister af krigsgemenskapen må afgiftsfritt tillhandahållas dem tillkommande underhållsbelopp på bestämda tider af kronolänsmannen i orten» — hvilket beslut, jemlikt stadgandet i 63 § 3 mom. Riksdagsordningen, genom utdrag af protokollet delgifvits Första Kammaren, som hänvisat ärendet till dess Tredje Tillfälliga Utskott.

Genom nådig Kungörelse af den 3 april 1821 blef bland annat föreskrifvet, att alla ifrån Vadstena krigsmanshuskassa utgående pensioner till dåvarande eller dädanefter blifvande gratialister, antingen de

tillhört den indelta eller värfvade armén, skulle tvenne gånger om året, nemligen i Juni och December månader, för ett halft år i sänder anordnas och utbetalas, egande de gratialister, som finnas spridde i landsorterna, att hos vederbörande regementsskrifvare sig anmäla; hvilka föreskrifter genom Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 15 Januari 1822 till Kongl. Maj:ts och rikets Krigskollegium och samma kollegii derpå grundade kungörelse af den 16 Februari 1822 ändrades derhän, att ifrågavarande underhålls utdelning, för de i landsorten vistande gratialister, skulle verkställas till hälften för det löpande året i Juli och hälften i påföljande Januari månad vid de vanliga liqvuidationsmötena.

I förslag till förvaltningsreglemente för indelta armén m. m., afgifvet den 23 November 1878, hade Arméförvaltningen i afseende å utdelning af pensioner till manskapet föreslagit, att när pensionernas utdelning af regementsintendenten icke kunde ske, utan att resor för detta ändamål erfordrades, han skulle ega att vid utdelningen undfå biträde af vederbörande kompanibefälhafvare, en hvar för de inom hans kompaniområde boende gratialister; och skulle bemälde chefer vara berättigade, när sådant, i anseende till gratialisternas aflägsna hemvist, fans nödigt, att anlita vederbörande kronolänsmän och äfven omedelbarligen närmare bosatte fjerdingmän att medlen till gratialisterna utdela; att då i anseende till bostadsförhållandena något verksammare biträde vid pensionsutdelningen icke kunde lemnas af kompanichef, regementsintendenten skulle ega att i sådant hänseende omedelbarligen anlita förenämnda kronobetjening; att den, som sjelf utbetalade pension till vederbörande gratialist, skulle ega såsom provision åtnjuta 2 procent af den utgifna pensionens belopp; hvilken provision dock icke skulle frånräknas pensionen, utan särskildt af Arméförvaltningen från Vadstena krigsmanshuskassa betalas, samt att pensionsmedlen borde utgå i den regelbundna ordning, att, så vidt möjligt vore, kungörelser måtte tidigt förut kunna utfärdas om hvarest och när pensionerna för det ifrågavarande halfåret finge af gratialisterna inom hvarje socken eller kommun uppbaras.

I nådiga reglementet angående besörjande af den ekonomiska förvaltningen vid indelta arméns regementen m. m. af den 9 April 1880 finnes emellertid endast den förklaringen, att till de ekonomiska angelägenheter, som det tillhör förvaltningsdirektionerna vid de respektiva regementena att ombesörja, räknas frågor, som röra afskedadt manskaps pensionering, intill derom kan varda annorlunda stadgad.

Pensionerna utdelas med stöd häraf och förut gällande bestämmelser *sålunda* af regimentsintendenterna å liqvuidationsmöten, såsom det

föret varit för regimentskrifvarne bestämdt, och då dylika möten kunna hållas endast å ett fåtal platser inom regementets område, nödgas många gratialister att sjelfva eller genom ombud på långa afstånd från deras hemvist uppbära de små underhållsmedel, som blifvit dem tilldelade, och det synes därför önskvärdt, att en utredning åstadkommes, huruvida ej med biträde af kronobetjeningen eller möjligen och då en afskedad soldat ej kan anses vidare tillhöra det regemente, inom hvilkets område han är boende, genom den civila förvaltningens öfvertagande af pensionsutdelningen, underhållsmedlen må kunna komma gratialisterna tillhanda på ett för dem bekvämare och kostnadsfritt sätt, hvarför Utskottet anser sig böra tillstyrka en underdånig skrifvelse i ämnet.

Utskottet anser dock ej, att Riksdagen bör uttala sig på förhand om det sätt, hvarpå pensionsutdelningen skall ordnas, och får därför hemställa, att Första Kammaren på det sätt biträder Andra Kammarens beslut, att Första Kammaren för sin del beslutar,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse anhåller, att Kongl. Maj:ts tacktes taga i öfvervägande, huruvida icke med biträde af den civila förvaltningen, eller möjligen uteslutande genom dennas försorg, Vadstena krigsmanshus' gratialister tillkommande underhållsmedel må kunna afgiftsfritt för dem och på bestämda tider tillhandahållas dem inom den kommun, der de hafva sitt hemvist.

På Utskottets vägnar:

FREDRIK HEDERSTIERNA.

Rättelse

i Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) Utlåtande N:o 3:

Sid. 6, rad. 17 uppfifrån, *står*: Kongl. Maj:ts *lås*: Kongl. Maj:t

---